

№ 7 (193)
30 ИЮЛИ СОЛИ 2025

Огози нашр 18 декабри соли 2009

ҶОМЪИ ОМЎЗГОР

НАШРИЯИ ИТТИФОКИ КАСАБАН КОРМАНДОНИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

КАТЪНОМАИ ТАЪРИХИИ ТОҶИКИСТОН ОИД БА ЗЕҲНИ СУНЪИ ДАР МАҚМАИ УМУМИИ СММ ҚАБУЛ ГАРДИД

25 июли соли 2025 Маҷмаи Умумии Созмони Милалӣ Муттаҳид лонхон катъномаи махсусро зери зивони «Нақшн зехни сунъӣ дар фароҳам овардани имконоти нави барои рушди устувор дар Осиёи Марказӣ», ки бо ибтиқори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод гардида, бо иттифоқи оро қабул намуд. Дар ин ҳусус ба АМИТ «Ховар» аз Вазорати қорхон хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон хабар доданд.

Бояд таъкид намуд, ки ташаббуси маъмур аслан аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон зими суҳанронӣ дар муҳолиҳаҳои умумии иҷтимоии 79-уми Маҷмаи Умумии Созмони Милалӣ Муттаҳид 24 сентябри соли 2024 пешниҳод гардида буд.

Санади маъмур бо барӯраи аз пуштибонии яқинлони кишварҳои аъзои Созмони Милалӣ Муттаҳид қадами муҳими роҳи бунёди риҷояти ҷаҳонӣ оид ба истифодаи бештар ва бар ахлоқ асосефтаи зехни сунъӣ, аз ҷумла рушди механизмҳои худтаълимӣ ва мудирияти масъулиятнокӣ технологияҳои зехни сунъӣ дар сатҳи минтақавӣ ва миллии ташкил меиҳад.

Илова бар ин, ин катънома ҳамчунин механизмҳои асосии истифодаи муассири технологияҳои зехни сунъиро барои таъмини рушди устувор дар Осиёи Марказӣ муайян мекунад. Яке аз ҷунун механизмҳои пешниҳоди таъсири Маркази минтақавии зехни сунъӣ дар шаҳри Душанбе мебошад, ки он ба ҳамроҳангсозии раванди татбиқи барномаҳои муштаракӣ маъмур ба

зехни сунъӣ дар Осиёи Марказӣ мусонидат хоҳад кард.

Амалӣ намудани ин рӯйкардҳо ба таъсири ниҳомҳои бештар, бозғоимод ва боварибахши зехни сунъӣ мусонидат намуда, мувозинати байни танзим, навоҳарӣ ва механизмҳои худидоракунии дохилро таъмин карда, барои дигар минтақаҳои ҷаҳон намунаи ибрат хоҳад буд.

Бояд гуфт, ки Маркази минтақавии зехни сунъӣ дар Душанбе ба тазонидаи раванди татбиқи ташаббусҳои асо-

сунъӣ миёни дошироҳҳо, муҳаккикон ва озмоншироҳҳои минтақа;

— ташкили шабакаи муштаракӣ марказҳои ҷамъоварии маълумот барои афзунӣ дастраки ба зехнхори хисоббарорӣ дар кишварҳои минтақа;

— ҳамроҳангсозии талошҳои миллии бо мақсади қабули принципҳои умумии мудирияти ҳамроҳангшуда, масъулиятнок ва худтаълимкунии зехни сунъӣ дар Осиёи Марказӣ;

— пешбурди ташаббусҳои марбӯтӣ ҷаҳонӣ бо шарикони байналмилалӣ.

си маъмур ба зехни сунъӣ дар Осиёи Марказӣ, аз ҷумла, самтҳои зерини маъмур мусонидат хоҳад кард:

— пешбурди барномаҳои муштаракӣ омӯзиши мутахассисон ва дастирини стартаҳои дар соҳаи зехни сунъӣ миёни шарикони технологияи дар минтақа;

— роҳандозии лонхонҳои муштаракӣ илмӣ-таҳқиқотӣ дар соҳаи зехни

Бешак, қабули катъномаи маъмур нақшн муҳими Ҷумҳурии Тоҷикистонро барои пешбурди муколамаи ҷаҳонӣ дар соҳаи зехни сунъӣ ва аҳамияти таърихӣ инсибати созандаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон таъкид менамояд.

АМИТ «Ховар»

МАҶЛИСИ РАЁСАТИ ИТТИФОКИ КАСАБАН КОРМАНДОНИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

1-уми июли соли 2025 тахти раёсати Зулҳия Нозакзода-ранси Иттифоқи касабан кормандони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон бо иштироки И.Файззода-муовини якуми ранси Федератсияи иттифокҳои касабан мустақили Тоҷикистон маҷлиси раёсати Иттифоқи касабан кормандони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузир гардид.

Дар кори маҷлис аъзои раёсат, кормандони дастгоҳи Иттифоқи касабан кормандони маориф ва илм, рансони ташкилотҳои соҳа иштирок намуданд.

Дар маҷлис, нахуст, дар бораи фаъолияти Иттифоқи касабан кормандони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар нимсолаи якуми соли 2025 ҳисоботи Зулҳия Нозакзода-ранси Иттифоқи касабан кормандони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон шунда шуд.

Сипас «Оид ба вазъи пардохти сафарбарчиҳо, руҳсатҳои мехнатии кормандони соҳаи маориф» гузориши М.Қурбонов-мудирӣ шуъбаи ҳифзи меҳнат ва ҳуқуқ, «Оид ба вазъи иҷрои назиғаҳои оғиномавӣ, риҷои талаботи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, ниҳоми коргузори ва ҳуҷҷатҳои дар Иттифоқи касабан кормандони маорифи ноҳияҳои Ашт, Ҷаббор Расулов, Мир Сайид Алии Ҳамдони, Фарҳор, Иттифоқи касабан муттаҳиди кормандон ва дошироҳии Дошироҳи политехники ДТТ ба номи академик М.С. Осимӣ дар шаҳри Хуҷанд» гузориши Қ.Раҳимов-сардори раёсати кор бо кадрҳо, ташкилӣ ва коргузори ва «Оид ба вазъи риҷои муқаррароти Конуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи муҷриғати шахсонӣ воқеӣ ва ҳуқуқӣ» дар Иттифоқи касабан муттаҳиди кормандон ва дошироҳии Дошироҳи тарбияи ҷисмонии Тоҷикистон ва ба номи С. Раҳимов, филиали Дошироҳи давлатии Москва ба номи М.В. Ломоносов дар шаҳри Душанбе ва Коллеҷи техникӣ ДТТ ба номи академик М.С. Осимӣ» гузориши Б.Расулов-мутахассиси пешбари шуъбаи робита бо ҷомеа ва муносибатҳои байналмилалӣ муҳолима карда шуд.

Дар кори маҷлис нақшн кори Иттифоқи касабан кормандони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар нимсолаи дуюми соли 2025 муҳолима шуд. Бояд баррасии масъалаҳои риҷоман маҷлис қарорҳои дахлҳои раёсати Иттифоқи касабан кормандони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул гардид.

Дар фароварди кори маҷлиси раёсат, ранси Иттифоқи касабан кормандони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон барои иҷрои саринавӣ ва бо сифати супоришҳои Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси Олӣ, қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, истиқболи сазовори ҷашни умумимилалӣ — 35-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, риҷои муқаррароти Конуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи муҷриғати шахсонӣ воқеӣ ва ҳуқуқӣ», таъмини иҷрои қарорҳои Шӯрои генерали Федератсияи иттифокҳои касабан мустақили Тоҷикистон, санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, дар сатҳи баланд ташкили истироҳати тобиствонӣ кӯдакони ва наврамон дар соли 2025, дар партави соли 2025 аълои гардидаи «Соли ташкилотҳои ибтидоии иттифокҳои касабан», таъкият бахшидаи ба рушди ҳаракати иттифокҳои касабан, самарабахш гардонидани фаъолияти ташкилотҳои ибтидоии иттифокҳои касабан ба ҷамъбасти озмуни «Бештари ташкилоти ибтидоии иттифокҳои касабан» ба аълои раёсат, роҳбарони воқидҳои соҳтори дастгоҳи Иттифоқи касабан кормандони маориф ва илм ва рансони ташкилотҳои соҳа дастуру тавсияҳо дод.

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ — Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон пайваста дар суҳбати ҷамъии вохӯри бо кормандони мақомоти хифи ҳуқуқ кайд менамоянд, ки «Коррупсия ҳуқуқоти номатлуб ва барои ҷомеа хатарнок ба ҳисоб рафта, мубориза бар зидди он вазифаи асосии мақомоти давлатӣ, инҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ ва ҳар як сокини кишвар мебошад».

Дар Иттифоқи касабан кормандони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон — ҳамчун инҳоди ҷамъиятӣ онд ба муқовимат бо коррупсия нақшани ҷоранинхон ҷиҳати амалисозии Стратегияи давлатии муқовимат бо коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 барои марҳилаи якум (солҳои 2021-2025), нақшани дохилдорани Иттифоқи касабан кормандони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон онд ба иҷрои Стратегияи давлатии муқовимат бо коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои марҳилаи якум (солҳои 2021-2025) тасдиқ гардида, дар самти амалисозии муқовимат бо коррупсия пайваста тадбирҳои судманд амалсозид мешавад.

Яке аз роҳҳои асосии муқовимат бо коррупсия, дарк ва донишдани мафҳумҳои асосии он мебошад. Раисон, кормандони ташкилотҳои соҳа дар бораи таъминии иҷрои нақшани ҷоранинхон тасдиқгардида, бояд дар ҷаласа, семинарҳои омӯзишӣ тавсияҳои ба кормандон, аъзои Иттифоқи касабан мафҳумҳои «муқовимат бо коррупсия», «субъектҳои ҳуқуқвайронкунии бо коррупсия алоқаманд», «хешонагон», «манфиати давлатӣ», «манфиати шахсӣ», «барҳӯри манфиатҳо», «пешгирии коррупсия», «хифҳои коррупсионӣ»-ро шарҳу тавҷех диҳанд.

Пешгирии коррупсия яке аз ҷораҳои муқовимат бо коррупсия буда, дар Иттифоқи касабан кормандони маориф ва илм бояд бо роҳҳои зерин амалӣ карда шавад:

- тарғибу таъини зиддикоррупсионӣ;
- тарғиби зиддикоррупсионӣ;
- таҳлили хифҳои коррупсионӣ;
- ҷораҳои назорати молӣ;
- риои талабот дар интиҳоб ва ҷобағгузори кормандон.

Яке аз роҳҳои дигари муассири муқовимат бо коррупсия, ин корҳои тарғибу таъини зиддикоррупсионӣ мебошад. Тарғибу таъини зиддикоррупсионӣ ҷораҳои мақсадноки фаҳмонидани муқовимат бо коррупсия буда, тавас-

ДАР ИТТИФОҶИ КАСАБАИ КОРМАНДОНИ МАОРИФ ВА ИЛМ МУҚОВИМАТ БО КОРРУПСИЯ МУҲИМ АРЗЁБИ МЕГАРДАД

сути воситаҳои ахбори омма, аз ҷумла, нашрияи «Ҳомии омӯзгор», шабакаи интернет (сома, саҳифаи иҷтимоӣ), суҳбати вохӯри бо кормандон, раисони ташкилоти ибтидоии иттифоқи касабан, аъзои иттифоқи касабан роҳандозӣ мегардад.

Дар бораи корҳои тарғибу таъини зиддикоррупсионӣ, кормандони Иттифоқи касабан маориф ва илм, махсусан, раисони ташкилотҳои соҳа онд ба роҳи усулҳои муассири муқовимат бо коррупсия, моҳият ва мазмуни Конуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи муқовимат бо коррупсия», барномаҳои давлатии зиддикоррупсионӣ, аз ҷумла, «Стратегияи давлатии муқовимат бо коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030» ва Нақшани ҷоранинхон амалисозии он барои марҳилаи якум (солҳои 2021-2025) маълумот дошта бошанд. Зеро хангоми баргузори вохӯри суҳбатҳо, семинарҳои машварат, моҳияти асосии санаҳои

зиддикоррупсионӣ дар байни аъзои иттифоқи касабан шарҳу тавҷех дода тавонанд.

Роҳи дигари самарабахши ошқори муайян намудани сарчашма ва сабабҳои пайдоиши ҳолатҳои коррупсионӣ, муқовимат бо коррупсия ва роҳҳои пешгирии он, фаъолияти комиссияҳои назоратии тафтишотӣ бо мақсади ошқор, бартараф ва ҷиҳи додани ҳаффу омилҳо, зими санҷишу таҳлили фаъолияти молӣво ҳоҷатдорони ташкилотҳои соҳа мебошад.

Маҳз тариқи гузаронидани таҳли дар фаъолияти ҳар як ташкилотҳои соҳа аз тариқи комиссияи назоратии тафтишотӣ ҳафҳои коррупсионӣ, аз қабил мавҷуд набудан ва ҷи нопурра будани меъёрҳои батанимдарорада, ноқомлини муқаррарот, огоҳӣ надоштани кормандон аз мавҷудияти меъёрҳои пешгиркунандани ҳолатҳои коррупсионӣ, амалани таъбиқи нағаридани меъёрҳои мавҷуд ва ғайра ҳафҳо, ки онҳо воба-

ста ба омилҳои худ метавонанд гуногун бошанд, ошқор карда мешаванд.

Раисони ташкилотҳои соҳа дар ҳотир дошта бошанд, ки дар қатори дигар ҷоранинхон, ки дар маҷмӯ, ҷиҳати муқовимат бо коррупсияи пешгирӣ карда шудаанд, нақшани аз ҳама асосӣ ва муҳимро ҷораҳои меъоранд, ки онҳо бо мақсади пешгирӣ кардани коррупсия ва ошқори аз байн бурдани сабабу шароитҳои ба коррупсия мусоидаткунанда равона карда мешаванд.

Дар ин замина, зарур аст, ки барои пешгирии ҳама гуна ҳолатҳои коррупсионӣ, пеш аз ҳама, сарчашмаи пайдоиши он муайян ва ошқор карда шавад. Зеро бидуни ошқор кардани сабабҳои ҳуқуқи ҳолатҳои коррупсионӣ муқовимат алайҳи ин пайдоиши номатлуб мушқил мегардад.

Раисони ташкилотҳои соҳа вазифадоранд, ки ҳамкориро бо ҳайати комиссияҳои назоратии тафтишотӣ самарабахш ба роҳ монанд. Зеро маҳз тариқи гузаронидани санҷишу таҳли молӣвои ташкилотҳои соҳа, хифҳои коррупсионӣ, аз қабил мавҷуд набудан ва ҷи нопурра будани меъёрҳои батанимдарорада, ноқомлини муқаррарот, огоҳӣ надоштани кормандон аз мавҷудияти меъёрҳои пешгиркунандани ҳолатҳои коррупсионӣ, амалани таъбиқи нағаридани меъёрҳои мавҷуд ва ғайра ҳафҳо, ки онҳо воба-ста ба омилҳои худ метавонанд гуногун бошанд, ошқор карда мешаванд.

Дар охир, қайд кардан ба маврид аст, ки омӯзиши қоидаҳои одоби дар ташкилот мавҷудбуда, яъне, рафтор, вазифашноӣ, муомилот, этика ва дигар маҷмӯи принципҳои ахлоқӣ ва аришҳои, ки кормандони Иттифоқи касабан дар асоси амалӣ намудани фаъолияти дохилӣ ва берунии ташкилот бояд дар худ таҷассум намоянд, пешгирӣ карда мешавад.

Дар бораи гузаронидани ҷоранинхон муқовимат бо коррупсия, ҳамчунин, тару тартиби баррасии муришатҳо, сатҳи шаффофияти фаъолияти ташкилотҳои соҳа, сомаи интернетӣ, муносибати ташкилоти иттифоқи касабан бо васонти ахбори омма ва ғайра ҳело муҳим мебошад.

Бовар дорем, ки кормандони ташкилотҳои Иттифоқи касабан маориф ва илм дар муқовимат бо коррупсия дастҷамъона фаъолияти самарабахш роҳандозӣ намуда, муқовимат бо коррупсияро омилҳои муҳими ҷомеаи арзёби менамоянд.

К. РАҲИМЗОДА

ДАР ИСТИФОДАИ НЕРҶИ БАРҚ САРФАКОР БОШЕМ!

Даврони соҳибистиклолии мамлакат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон сарҳа нерӯҳои ҳурду бузурге соҳа ба истифода дода шудаанд. Дар ин радиҳ соҳтмони ИБО Роғун, ки дар ҷаҳон назир надорад, аз ҷумлаи онҳост. Аммо бо вуҷуди ин, бинобар сабаби зиёди гардидаи корхонаҳои санаотӣ ва аҳолии мамлакатҳои нарасиди нерӯи барқ ҳанӯз ҳам ҳисос мегардад. Зеро сарчашмаи асосии истеҳсоли нерӯи барқро дар Тоҷикистон тиряхҳои ташкил мекунанд. Аз ин лиҳоз, камтаъини об ба назар расида, дар нақшаи яхбандӣ мавҷи дарёҳо кам мегардад, ки ин ба кам шудани нерӯи барқ оварда мерасонад. Дар фасли зимистон ин ҳолат бар давлатҳое, ки аз нерӯҳои обӣ барқ истеҳсол мекунанд, дида мешавад.

Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади ба яке аз ҳадафҳои стратегияи миллӣ — таъмин намудани истисқолияти энергетикӣ расидан, дар бораи бунёди иншооти бузурги тавлиди нерӯи барқ, ба таҷлили иншооти энер-

гетикӣ мавҷудани кишвар эътибори аввалиндараҷа медиҳад.

Ба қор андохтани агрегати якум ва дуоми нерӯҳои барқи обии «Роғун», яъне, иншооти тақдирсози аср ва ояндаи дурахшони Тоҷикистон, ки ба шарофати он нарасони барқ дар кишвари азизамон бартараф гардида, оруи ҷандисолани мардуми заҳматқарони ҷоник амалӣ мегардад, ибтидои гардиши қудӣ дар таърихи Тоҷикистони соҳибистиклол ва як қадами устувору бузурги кишвари мо дар самти расидан ба ҳадафи якуми стратегияи миллӣ — истисқолияти энергетикӣ ба ҳисоб меравад.

Дар даврони соҳибистиклолӣ бо ташаббус ва саро талошҳои бевоситаи Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон маҳдудияти интиқоли нерӯи барқ дар давраи тирамоҳу зимистон сол аз сол кам гардида истодааст. Яъне, агар мо дар солҳои 2008 дар як шабонаи 2 соат ва ҷи аз он камтар барқ мегириттем, имрӯз дар мо дар давраи тирамоҳу зимистон то 12-15 соат барқ мегирем. Дар фасли гармо ин гуна маҳдудият дида намешавад. Дар он солҳо ҳатто

дар нерӯи интиқоли барқ қатъ мегардид. Мардуми тоҷик ин рӯҳҳои саҳту сангирро худ бар ҷд доранд.

Дар наҷияи гузаронидани ислохоти истисқоли аз тариқи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон сол то сол соҳани энергетикӣ ҷумҳури рушд ҷфта истодааст. Дарин давра бо ҷалби сармоягузори ҳоригӣ як қатор лоиҳаҳои инвентиссионӣ дар баҳии энергетика оғоз ҷфта, иншооти бузурги гидроэнергетикӣ, нерӯҳои ҳурди барқ, ҳатҳои интиқоли барқи баландишдад ва эристҳои барқи пуркидиор ба истифода дода шудаанд.

Бинобар кам гарштани мавҷи дарёҳо, самараноки истифодаи бурдани нерӯи барқ ва пардохти саривактини маблағи барқи истифодашуда аз ҷониби ҳар як сокини мамлакати пеш омадааст. Имрӯз Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қушнӣ ба ҳарч дода истодааст, ки маҳдудияти барқ пурра дар ҳама фасли сол бардошта шавад ва мардум бе мамоияти тавонани 24 соат барқ гиранд. Бинобар ин, моро зарур аст, ки аз истифодаи гариконунии барқ, масрафӣ аз ҳад зиёди он худдорӣ намоем.

Мо-омӯзгори дар бораи дигар кормандони хидматчиёни давлатӣ вазифадорем, ки байни аҳолии бо мақсади фаҳмонидани моҳияти Конуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ворид намудани иловаҳо ба Қодекси ҷиннояти Ҷумҳурии Тоҷикистон» миёни сокинони маҳалли худ бобати истифодаи оқилону самараноки қувваи барқ, пардохти маблағи саривакти истифодаи он, инчунин, пешгирӣ намудани сарфани зиёди беҳудаву бемавҷе, истифодаи фурузонаҳои тафсонӣ баландишдад, асбобҳои гармидиҳандаи ғайристандартӣ қорҳои тарғиботиро ба роҳ монем.

Мо дар ҳаққати метавонем барои рушди кишвари азизамон — Тоҷикистон саҳни худро гузорем. Бо ин мақсад, аз ҳар як шаҳрванди кишварамон хоҳиш дорем, ки дар амалигардонии сиёсати Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бетараф набошанд.

Гунора ЧАББОРОВА,
омӯзгори МТМУ №15-и ноҳияи
Зафаробод, Аҳлоқи маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон

ИСТИРОҲАТГОҲИ “ФАЙЗИ ИСТИҚЛОЛ”

ДАР АКСҲО

Конуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулият барои таълими тарбияи кӯдак» пас аз интишори расмӣ аз 22 июни соли 2024 мавриди амал қарор дорад.

Конунӣ маъмур муносибатҳоро онд ба масъулият дар таълими тарбияи кӯдак бо мақсади таълими тарбияи кӯдак дар руҳияи инсондустӣ, ифтихори ватандорӣ, эҳтиром ба арзишҳои миллӣ, умумибашарӣ ва фарҳангӣ танзим намуда, ба ҳифзи ҳуқуқи манфиатҳои кӯдак рағбона гардидааст.

28 март соли 2025 қарори Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Нигоҳдорӣ ва таълими тарбияи кӯдак» ба тавсиф расид. Тибқи банди 2 қарори маъмур, ташкилотҳои ҷамъиятӣ дар қатори ташкилотҳои муассисаҳои давлатӣ уҳдадоранд, ки комиссияи ҷамъиятӣ дар самти масъулият барои таълими тарбияи кӯдак таъсис диҳанд.

Бо фармони раиси Иттифоқи касабан қорамандони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 14 апрели соли 2025 Нигоҳнома ба нахшан қори комиссияи

дигар ва шахсонӣ манфиатдор вобаста ба самтҳои фаъолият, инчунин, бо тартиби муқарраршуда дар маҷлади зарурӣ гирифтани иттилоот аз онҳо:

- иштирок дар ҷорабинҳои мухтасиф вобаста ба масъалаҳои масъулият барои таълими тарбияи кӯдак;

- истифодаи роҳи усулҳои гуногуни ҳавасмандгардонӣ ҷиҳати риояи Конуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулият барои таълими тарбияи кӯдак», аз ҷумла, гузаронидани маҳфилҳо, оғуноҳо, ташкили лаҳзаи ифтихорӣ, сарфарозгардонӣ ба ифтихорномаҳо ва ғайра;

- гузаронидани таҳсилоти вобаста ба амалисозии Конуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулият барои таълими тарбияи кӯдак» ва манзур намунаҳои тақдифи вобаста ба иҷрои он;

- бо тартиби муқарраргардида мусонд ва муайянсозии сабабу шароитҳои байронқунии муқаррароти Конуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулият барои таълими тарбияи кӯдак» андешидани чораҳо ҷиҳати оғохонӣ, пешгирӣ ва барта-

ҒОЛИБИЯТИ ХОНАНДАГОНИ ПОЙТАҲТ ДАР «ОЗМУНИ БАЙНАЛМИЛАЛИИ НОЗИРОНИ НАВРАСИ ХАРАКАТ»

Аз 16 то 19 июли соли 2025 дар шаҳри Гулистони вилояти Сугд Озмуни байналмилалӣ «Нозирони навраси ҳаракат» бо иштироки дастаҳои иштирокӣ аз 7 давлати аъён ИДМ — Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ўзбекистон, Қирғизистон, Қазоқистон, Федератсияи Россия, Озарбойҷон ва Беларусь баргузор гашт.

Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар ин Озмуни байналмилалӣ дастаи «Нозирони навраси ҳаракати МТМУ №42-и шаҳри Душанбе» намояндагӣ намуд.

Аъзои дастаҳо байни ҳам аз рӯи намунаҳои «Азназгарзари сафороӣ».

«Донишмандони қондаҳои ҳаракати роҳ», «Ҷарҳи амонӣ», «Танзимгари наврас», «Дастан ман», «Гуруҳҳои ташкилотӣ», «Пурлоғо» ва «Тарғибгари наврас» қувваҳои намунаҳои.

Дар озмуни дастан «Нозирони навраси ҳаракати МТМУ №42-и шаҳри Душанбе» аз рӯи намунаҳои «Азназгарзари сафороӣ» сазовори ҷойи якум, «Танзимгари наврас» сазовори ҷойи дуюм ва «Пурлоғо» сазовори ҷойи сеюм ва дар маҷмӯъ, аз ҳисоби дастаи сазовори ҷойи сеюм гардидаанд.

КОМИССИЯИ ҶАМЪИЯТӢ ДАР САМТИ МАСЪУЛИЯТ БАРОИ ТАЪЛИМИ ТАРБИЯИ КӢДАК

ҷамъиятӣ Иттифоқи касабан қорамандони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти масъулият барои таълими тарбияи кӯдак таъсис карда шуд.

Нигоҳномаи маъмур дар асоси қарори Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 март соли 2025, №212 «Дар бораи Нигоҳдорӣ ва таълими тарбияи кӯдак» ба тавсиф расид, асосҳои умумии тартиби ташкил, фаъолият, вазифаҳо ва вазифаҳои ҷамъиятӣ, инчунин, вазифаҳо, ҳуқуқ ва уҳдадорӣҳои раис ва ҷаъиятӣ комиссияи ҷамъиятӣ Иттифоқи касабан қорамандони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистонро муқаррар менамояд.

Комиссияи ҷамъиятӣ дар самти масъулият барои таълими тарбияи кӯдак мақоми ҳамоҳангсозии ҷамъиятӣ буда, барои амалисозии қори «Дар бораи ҳифзи ҳуқуқи кӯдак» мусондид менамояд.

Шумораи умумии аъён комиссия 7 нафар буда, ба ҷаъиятӣ комиссияи раис, муовини раис, қотиби масъул ва аъён комиссияи дохил менамояд, ки дар асоси комиссияи ҷамъиятӣ ва роғоти иштирок менамоянд. Раиси Иттифоқи касабан қорамандони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон раиси комиссияи ва сардори раёсати қор бо қадриҳо, ташкили ва қорғузори қотиби масъули комиссияи ҷамъиятӣ интихоб гардидааст.

Вазифаҳои комиссияи ҷамъиятӣ аз инҳо иборат аст:

- мусондид намунаҳои дар амалисозии Конуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулият барои таълими тарбияи кӯдак»;
- талаб намунаҳои риояи муқаррароти Конуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулият барои таълими тарбияи кӯдак» аз қорамандони Иттифоқи касабан маориф ва илм;

- андешидани тадбирҳои зарурӣ ҷиҳати пешгирӣ байронқунии онд ба таълими тарбияи кӯдак.

Вазифаҳои комиссияи ҷамъиятӣ ҷуин аст:

- ба роҳ мондани ҳамқори бо комиссияи онд ба ҳуқуқи кӯдаки мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти давлатӣ, қорқонҳо муассисаҳои дигар но-вобаста аз шақли молиявӣ, вобаста ба амалисозии самараҳои Конуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулият барои таълими тарбияи кӯдак»;
- пешниҳоди маълумот ба мақоми давлатӣ, қорқонҳо муассиса, ташкилотҳои

раёсони онҳо;

- тибқи тартиби муқарраргардида истифодаи чораҳои таъсиррасонии ҷамъиятӣ инсбат ба шахсон, ки муқаррароти Конуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулият барои таълими тарбияи кӯдак» ро байрон қардаанд ва ғ амалҳои онҳо ҳафти таълими тарбияи нодурусти кӯдақонро ба нуҷуд меорад;

- дар ҳолати ошқор шудани байронқунии муқаррароти Конуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулият барои таълими тарбияи кӯдак» тибқи тартиби муқарраршуда ҳафтар додан ба мақомоти дахлдорони давлатӣ;

- тибқи муқаррароти қорғузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ағҷон додан вақолатҳои дигар, ки байрон ноил шудан ба ҳафтарҳои фаъолияти комиссияи ҷамъиятӣ зарур менамояд.

Фаъолияти комиссияи ҷамъиятӣ таъсисоти гузаронидани ҷаласаҳо ва дар асоси нахшан қори тақдифида амалӣ қарда менамояд. Ҷаласаҳои комиссияи ҷамъиятӣ дар як моҳ як маротиба баргузор қарда менамояд. Дар ҳолати зарури ҷаласаи ғайриномтабӣ гузаронида менамояд. Барои пурзур намунаҳои назорати ҷамъиятӣ, комиссияи ҷамъиятӣ ҷаласаҳои сафёр мегузаронад.

Ҷаласаҳои комиссияи ҷамъиятӣ дар ҳолати иштироки аз инсф зиёда аъён он баргузор қарда менамояд. Қарорҳои ҷаласа бо протоқол ба расмӣ дароварда шуда, ба онҳо раисқуналии ҷаласа, қотиби масъул ва аъён дар ҷаласа ҳузуридаш намо мегузаронад.

Вобаста ба масъалаҳои дар ҷаласа баррасишаванда комиссияи ҷамъиятӣ қарор қабул менамояд. Қарорҳои комиссияи ҷамъиятӣ бо ақсарияти овози аъён дар ҷаласа ҳузуридаш он қабул қарда менамояд.

Комиссияи ҷамъиятӣ ҳар семоҳа то санаи сеюми моҳи дигар ба комиссияи онд ҳуқуқи кӯдаки мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ноғия ҳисобот пешниҳод менамояд.

Нахшан қори комиссияи ҷамъиятӣ Иттифоқи касабан қорамандони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти масъулият барои таълими тарбияи кӯдак аз 10 банд иборат буда, раисони ташкилотҳои соға тибқи бандҳои нахшан маъмур ба мақомоти болоии Иттифоқи касабан қорамандони маориф ва илм маълумоти ҳафти пешниҳод менамояд.

Итминон дорем, ки раисон, қорамандони ташкилотҳои Иттифоқи касабан қорамандони маориф ва илм муқаррароти Конуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулият барои таълими тарбияи кӯдак» ро риоя намуда, талаботи Нигоҳнома ва нахшан қори комиссияи ҷамъиятӣ Иттифоқи касабан қорамандони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар самти масъулият барои таълими тарбияи кӯдак иҷро менамоянд.

Қурбоналӣ РАҲИМОВ,
сардори раёсати қор бо қадриҳо,
ташқили ва қорғузори Иттифоқи
касабан қорамандони маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон

БАРГУЗОРИИ ОЗМУНИ «ҲОЗИРҶАВОБОН» БАЙНИ ИСТИРОХАТКУНАДАГОНИ ИСТИРОХАТГОҲОИ БЕРУНАЗШАҲРӢ

29 июли соли равон тибқи ҷорабинҳои муштарак Иттифоқи касабан қорамандони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Маркази ҷумҳуриявии муассисаҳои таҳсилоти иловагии Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати таъмини иҷрои қарори Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 феввали соли 2025, №97 «Дар бораи ташқили истироҳати тобиствонаи кӯдақон ва наврасон дар соли 2025» ва Нахша-ҷорабиниҳо бахшида ба 35-солагии Истиқлоли давлати Ҷумҳурии Тоҷикистон байни истироҳатқунадагонӣ ҳафт истироҳатгоҳҳои беруназшаҳрӣ дар истироҳатгоҳи «Ҷаъи истиқлол» озмуни «Ҳозирҷавобон» баргузор гардид.

Зикр гардида, ки баргузориини озмуни байни истироҳатқунадагонии истироҳатгоҳҳои беруназшаҳрӣ амалӣ намунаҳои тадбирҳои мушаххас ҷиҳати баланд бардоштани ватандӯстӣ, фароҳам овардани шароити мусонд дар нуҷати нурун ғҷодӣ, қобилияти кӯдақон, тарбияи намунаҳои кӯдақон дар руҳияи ағҷанҳои миллӣ дар заминҳои таърихи осори гузаштагон ва дар кӯдақон ҳосил намунаҳои маҳорату малакаи баланди муносира, муошират, пешан тарзи ҳаёти соғим таъсис менамояд.

Таъқид гардида, ки кӯдақон оғҷдан осудаи ободӣ ҳар як миллат, сарвати

бебаҳон ҳар як онла, ҷомеа ва давлат ба шумор мсраванд ва онҳо бахту саодати рӯзгори ҳар як падару модар мебошанд. Зеро ба дунё омадани тифл дар ҳар як онла ҳушбахтиву иқболӣ неқ меорад ва ҷун зангулаи илоҳии ҳаёт садо медиҳад.

Дар озмуни истироҳатқунадагонӣ миёни худ онд ба заъки қитобқонӣ, нурун эҷодӣ, арҷ гузоштан ба арзишҳои миллӣ фарҳангӣ, қобилияти эҷодӣ, эҳсоси ҳушгоҳию ҳушносӣ, захираи лутави мусобина намуна, истироҳатқунадагонии истироҳатгоҳи «Ҷаъи истиқлол» дар байни ҳафт истироҳатгоҳи беруназшаҳрӣ мақоми аввалро қасб намунаанд.

БОРИ АВВАЛ ХОНАНДАИ ТОҶИҚ ДАР МАКТАБИ ТОБИСТВОНАИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ ИШТИРОҚ НАМУД

Боиси ифтихор ва сарфарозист, ки бори аввал аз Ҷумҳурии Тоҷикистон хонандаи синфи 10-и Литсей барои хонандагонӣ болаёқати шаҳри Қулоб Даминов Мухаммадҷонус дар мактаби тобиствонаи байналмилалӣ шаҳри Лондони Брита-

ини Кабир иштироқ наму.

Мактаби тобиствонаи байналмилалӣ бо ҷалби хонандагонӣ зиёда аз 80 кишвари ҷаҳон ташқил шуда, раёнаи барномаи таълими он аз ҷониби дорандагонӣ ҷоғазӣ бонуфузи Нобел роҳандозӣ мсгардад.

Маъшулиятҳо асосан ба фанҳои дақиқ, риёзӣ ва табииётҳои раёна гардида, барои рушди ҷаҳонбинии илми насли наврас ва тавсис дониши қасбӣ имқонияти беғазир фароҳам меорад.

Иштироқи намоғҷдан Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҷуини як ҷорабиниини сатҳи баъалли байналмилалӣ далали равшани боло рағғани сифати таҳсилот ва дастгирии истеъодқон ҷавон дар заминҳои сифати маорифпарваронаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ — Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон мебошад.

Маркази матбуоти
Вазорати маориф ва илм

ТАЪМИНИ РУХСАТИ ИЛОВАГӢ БАРОИ СОБИҚАИ КОРИИ ДАВОМНОК ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН:

ТАЪМИНИ ҚОНУНГУЗОРИ ВА МУҚОСАИ БАЙНАЛМИЛЛАТӢ

Дар шароити рушди иқтисодӣ ва иҷтимоии Ҷумҳурии Тоҷикистон, масъалаҳои таъмини ҳуқуқи меҳнаткшон ба шароити мусоиди қор ва истироҳат аҳамияти хоса доранд. Яке аз чунин ҳуқуқҳо, ки дар Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ шудааст, ин ҳуқуқ ба рухсатии иловагӣ барои собиқаи кории давомнок мебошад. Бо мақсади танзими ин масъала, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо қарори худ аз 27 апрели соли 2018, №197 «Номгуи соҳаҳо, истеҳсолот, қор, касб ва вазифаҳо (мансабҳо), шароити пешниҳод ва давомнокии рухсатӣ барои собиқаи кории давомнок»-ро тасдиқ намуд. Ин мақола ба таҳлили мазмунӣ ин қарор, асосҳои қонунӣ он, аҳамияти амалии он дар доираи қонунгузории меҳнати Тоҷикистон ва муқоисаи он бо қонунгузории кишварҳои Осиё, Аврупо ва Амрико бахшида шудааст.

Мубокики моддан 100 Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон, қормандоне, ки дорон собиқаи кории давомнок дар як соҳа ё ташкилот мебошанд, метавонанд ба рухсатии иловагӣ пардохтшаванда ҳуқуқ дошта бошанд. Ин муқаррарот ба таъмини адолати иҷтимоӣ ва ҳавасмандгардонии қормандон бо таҷриба нигаронида шудааст. Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27 апрели соли 2018, №197 ин муқарраротро мушаххас намуда, номгуи соҳаҳо, касбҳо ва вазифаҳо, инчунин, шароити пешниҳод ва давомнокии рухсатиро муайян кардааст. Қарори мазкур муқаррар мекунад, ки рухсатии иловагӣ ба қормандоне дода мешавад, ки дар як соҳа ё ташкилот муддати тӯлонӣ қор кардаанд. Давомнокии рухсатӣ вобаста ба собиқаи қорӣ аз 3 то 10 рӯзи тақвимӣ фарк мекунад. Масалан, барои қормандони соҳаҳои санавоти химия, нафту химия, металлургия ва нақлиёт, ки собиқаи қорини онҳо 5, 10, 15 ё 20 солро ташкил медиҳад, мувофиқан 3, 5, 7 ва 10 рӯзи тақвимӣ ба рухсатии асосии онҳо илова карда мешавад.

Қарори мазкур дорон заминаест, ки номгуи муфассаси соҳаҳо, истеҳсолот, қор, касб ва вазифаҳоро дар бар мегирад. Ин номгуи соҳаҳои муқтаддифи иқтисодиёт, аз қабилӣ санавот, кишоварзӣ, нақлиёт, сохтмон, тандурустӣ ва ҳаҷагини манзилҳои коммуналӣро фаро мегирад. Инчунин, баъзе касбҳои мушаххас, аз қабилӣ тракторчиҳо-мошинистҳо, қорандагон нақлиётӣ барқини шаҳрӣ ва қормандони ташкилотҳои ҷустуҷӯӣ-иктишофини геологӣ низ ба ин номгуи дохил карда шудаанд. Яке аз ҳусуниятҳои муҳими қарор он аст, ки он ба қорхонаҳо, муассисаҳо ва ташкилотҳо, новобаста аз шакли ташкили ҳуқуқӣ ва намуди фаъолият, дастури роҳнамо мебошад. Ин маълон оғро дорад, ки қарор ҳам барои бахши давлатӣ ва ҳам барои бахши ҳусуӣ татбиқшаванда аст. Пардохти маблағи рухсатии иловагӣ аз ҳисоби фонди музди меҳнати қорхонаҳо амалӣ карда мешавад, ки ин ба қорфармоён имкон медиҳад, ки захираҳои молиявии ҳудро мувофиқи имкониятҳо истифода баранд.

Барои фаҳмидани ҷойгоҳи қонунгузории Тоҷикистон дар танзими рухсатии иловагӣ барои собиқаи қорини давомнок, муқоиса бо қонунгузории кишварҳои Осиё, Аврупо ва Амрико муҳим аст. Дар ин бахш, мо қонунгузории Чин (аз Осиё), Фаронса ва Олмон (аз Аврупо), инчу-

нин, Иёлоти Муттаҳидан Амрико (аз Амрико)-ро баррасӣ мекунем, зеро ин кишварҳо намоидагонии ҳоссаи низомҳои гуногуни ҳуқуқини меҳнат мебошанд.

Дар Чин тибқи Қонуни шартномаи меҳнат, рухсатии пардохтшаванда пас аз як соли қор муқаррар карда мешавад, аммо шумораи рӯзҳои рухсатӣ аз собиқаи умумии қорини қорманд, новобаста аз қорфармо, вобаста аст. Қормандоне, ки аз 1 то 10 сол собиқа доранд, 5 рӯзи рухсатӣ, аз 10 то 20 сол — 10 рӯз ва барои 20 сол ва бештар — 15 рӯзи иловагӣ рухсатӣ мегиранд. Бар ҳилофи Тоҷикистон, ки рухсатии иловагӣ ба собиқаи қор дар як соҳа ё ташкилот вобаста аст, дар Чин собиқаи умумии қорӣ ба назар гирифта мешавад. Инчунин, дар Чин қорфармоён метавонанд рухсатии иловагӣ пешниҳод кунанд, то дар бозори меҳнат рақобатпазир бошанд, аммо ин ҳатмӣ нест. Назар ба Тоҷикистон, шумораи рӯзҳои рухсатии иловагӣ дар Чин камтар аст (масалан, ҳадди ақсар 15 рӯз барои 20 сол собиқа), дар ҳоле ки дар Тоҷикистон барои 20 сол собиқа дар баъзе соҳаҳо то 10 рӯзи иловагӣ ба рухсатии асосӣ дода мешавад.

Дар Фаронса, тибқи Кодекси меҳнат, ҳамаи қормандон ҳуқуқ ба ҳадди ақал 25 рӯзи рухсатии пардохтшавандаи солони доранд (5 ҳафта барои як ҳафтаи қорини 5-рӯза). Илова бар ин, созишномаҳои дастаҷамъона (collective bargaining agreements) метавонанд рухсатии иловагиро барои собиқаи қорӣ ё омилҳои дигар, аз қабилӣ синну музди маъвоӣ муқаррар кунанд. Масалан, дар баъзе ширкатҳо қормандони дорон собиқаи зиёда аз 10 сол метавонанд 1-2 рӯзи иловагӣ дар як сол гиранд. Бар ҳилофи Тоҷикистон, ки номгуи мушаххаси соҳаҳо ва касбҳо барои рухсатии иловагӣ муайян шудааст, дар Фаронса ин масъала ақсар вақт тавассути созишномаҳои дастаҷамъона танзим мешавад, ки ба қорфармоён ва иттифоқҳои касаба устуворӣ медиҳад. Инчунин, Фаронса яке аз баландтарини сатҳҳои ҳифзи меҳнаткшонро дар Аврупо дорад, ки рухсатии умумиро нисбат ба Тоҷикистон (28 рӯзи асосӣ + то 10 рӯзи иловагӣ) бештар месозад.

Дар Олмон, тибқи Қонуни федералии рухсатӣ (Bundesurlaubsgesetz), ҳадди ақали рухсатии солони барои як ҳафтаи қорини 5-рӯза 20 рӯзи қорӣ ё барои 6-рӯза 24 рӯзро ташкил медиҳад. Аммо, қорфармоён ва созишномаҳои дастаҷамъона ақсар вақт рухсатии бе-

штар, одатан 25-30 рӯз пешниҳод мекунад. Рухсатии иловагӣ барои собиқаи қорӣ дар Олмон маъмулан дар сатҳи ширкат ё тавассути созишномаҳои дастаҷамъона муқаррар мешавад, на дар сатҳи қонунгузории миллӣ, ки ин аз Тоҷикистон фарк мекунад, ки номгуи мушаххаси соҳаҳо ва рӯзҳои рухсатӣ дар сатҳи ҳукумат тасдиқ шудааст. Дар Олмон, ба монанди Фаронса, тафовути бештар дар танзими рухсатӣ вучуд дорад, аммо ҳадди ақали рухсатии солони нисбат ба Тоҷикистон камтар аст, агар рухсатии иловагиро ба назар нагирем.

Дар ИМА ягон қонуни федералӣ вучуд надорад, ки қорфармоёниро ба пешниҳоди рухсатии пардохтшавандаи солони ё рухсатии иловагӣ барои собиқаи қорӣ вазифадор кунанд. Рухсатии пардохтшавандаи қормандон ба сиёсати қорфармоибааста аст ва дар бахши ҳусуӣ қормандон ба ҳисоби миёна 10-15 рӯзи рухсатӣ дар як сол мегиранд. Баъзе ширкатҳо рухсатии иловагиро барои собиқаи қорӣ пешниҳод мекунад (масалан, 1-2 рӯзи иловагӣ пас аз 5 ё 10 соли қор), аммо ин маъмул нест ва ҳатмӣ нест. Бар ҳилофи Тоҷикистон, ки қонунгузори рӯйхати мушаххаси соҳаҳо ва давомнокии рухсатии иловагиро муқаррар мекунад, дар ИМА чунин танзими дар сатҳи давлатӣ вучуд надорад. Қонунгузори ИМА аз Тоҷикистон ва ақсари кишварҳои Аврупо ва Осиё ба тағйри назаррас фарк мекунад, зеро он ҳадди ақали ҳифзи рухсатиро барои қормандон таъмин намекунад.

Муқоисаи нишон медиҳад, ки қонунгузори Тоҷикистон дар муқоиса бо ИМА сатҳи баландтари ҳифзи меҳнаткшонро таъмин мекунад, зеро рухсатии иловагӣ дар сатҳи қонун муқаррар шудааст. Аммо, нисбат ба кишварҳои Аврупо, ба монанди Фаронса ва Олмон, Тоҷикистон камтар тафовут дар танзими рухсатӣ тавассути созишномаҳои дастаҷамъона дорад, зеро қондаҳо асосан аз ҷониби ҳукумат муайян карда мешаванд. Дар муқоиса бо Чин, Тоҷикистон ба соҳаҳои мушаххаси ҳислати бештар медиҳад, дар ҳоле ки Чин собиқаи умумиро қориро ба назар мегирад. Умуман, Тоҷикистон дар байни ин кишварҳо мавқеи миёнаро ишғол мекунад, ки ҳам ҳифзи қонунро таъмин мекунад ва ҳам ба соҳаҳои муайян афзалият медиҳад.

Татбиқи қарори мазкур дар амал яке-

ҷанд вазифаҳои муҳими қор мекунад. Аввалан, он ба ҳавасмандгардонии қормандони соҳибтаҷриба мусондат мекунад, ки дар инҳо доштани қорҳои баландхисос дар қорхонаҳо нақши муҳим дорад. Дуюм, ин қарор ба бештар шудани шароити қорини қормандон мусондат намуда, ба онҳо имкон медиҳад, ки барои истироҳат ва барқароршавӣ вақти иловагӣ дошта бошанд. Сеюм, он ба таъмини адолати иҷтимоӣ дар байни қормандони соҳаҳои гуногун мусондат мекунад, зеро номгуи соҳаҳои муқтаддифро фаро гирифта, имтиёзҳои барои қорҳои мушаххас муқаррар менамояд.

Бо вучуди ин, дар амал метавонанд мушкилоти марбут ба маблағгузори рухсатии иловагӣ дар қорхонаҳои ҳудро миёна ба миён ояд. Азбаски пардохти рухсатӣ аз фонди музди меҳнат амалӣ мешавад, қорхонаҳои дорон захираҳои маҳдуд молиявӣ метавонанд дар татбиқи қарори ин қарор мушкилот дошта бошанд. Барои ҳалли ин мушкилот, зарур аст, ки механизмҳои иловагӣ дастгирӣ молиявӣ ё имтиёзҳои андозӣ барои қонин қорхонаҳо таъин карда шаванд.

Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27 апрели соли 2018, №197 як қадами муҳим дар самти таъмини ҳуқуқи меҳнаткшон ба рухсатии иловагӣ барои собиқаи қорини давомнок мебошад. Ин қарор, ки дар асоси моддан 100 Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул шудааст, на танҳо ба ҳавасмандгардонии қормандони соҳибтаҷриба, балки ба бештар намудани шароити қорини онҳо мусондат мекунад. Муқоисаи байналмилалӣ нишон медиҳад, ки Тоҷикистон дар муқоиса бо ИМА сатҳи баландтари ҳифзи меҳнаткшонро таъмин мекунад, аммо нисбат ба кишварҳои Аврупо тафовут ҷой дорад. Барои татбиқи самараноки қарор ва мубокики шудани стандартҳои байналмилалӣ зарур аст, ки механизмҳои иловагӣ дастгирӣ барои қорхонаҳо таъин карда шаванд. Таҳлили минбаъдаи тағйирини қарор ба иқтисодиёт ва бозори меҳнат метавонад ба тақмили сиёсати давлатӣ дар соҳаи меҳнат мусондат намояд.

Комрон САҒИНОВ,
сарнизои ҳуқуқи шуъбаи ҳифзи
меҳнат ва ҳуқуқи иттифоқи касабани
қормандони маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон

БАҲРАСИИ МАСЪАЛАҲО ДАР АЛАСАИ ҚОРӢ

23.07.2025 дар талори хурди Шурои иттифоқи касабан виллоят ҷаласаи қорини назди Раиси Иттифоқи касабан қорини маориф ва илми виллоятӣ Суғд баргузор гардид. Дар он аз рӯи рӯномаи ҷаласа масъалаҳои рафти иҷрои қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 февралӣ соли 2025, №97 «Дар бораи ташкили истироҳати тобистонӣ қудакону наврасон дар соли 2025», рафти ташкили истироҳати қудакону наврасон дар истироҳатгоҳҳои назди маҳаллаҳои истироҳатгоҳҳои беруншаҳрӣ, омодагӣ ба машаққати ағустини омузгорон ва ба соли ҳолини 2025-2026, рафти иҷрои қонунӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон

«Дар бораи муҳоҷатҳои шахсонӣ воқеа ва ҳуқуқ» дар ташкилотҳои ҳудудӣ ва зерҳотир, рафти иҷрои қарори Пленуми Иттифоқи касабан қорини маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 24.02.2025 №1/9 «Дар бораи соли 2025 эълон намунаи «Соли ташкилотҳои иттифоқи касабан» ва дигар масъалаҳои қорӣ маориф ва илми қарор дола шуд, қарорҳои қабул шуданд. Дар охири ҷаласа раисони ташкилотҳои ҳудудӣ ва зерҳотир вазифадор шуданд, ки барои амали намунаи вазифадор болоникр тадбирҳои суғманда амаланд.

ДАР ЛАҒЕРҲОИ «ШАБДЕЗ» ВА «САОДАТ»-И ВИЛОЯТИ МУҲТОРИ ҚУҲИСТОНИ БАДАҲШОН 230 НАҒАР ХОНАНДАҒОН БА ИСТИРОҲАТ ФАРО ГИРИҒТА ШУДАНД

Дар истироҳатгоҳҳои тобистонӣ Виллоятӣ Муҳтори Қуҳистони Бадахшон дари набаити истироҳати хонандагон оғоз ёфт. Бо мақсади гузари хонандагон ба истироҳатгоҳҳо дар майдон ба номи Исмоили Сомони шаҳри Хоруғ бо ташаббуси Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Виллоятӣ Муҳтори Қуҳистони Бадахшон ҷамъномаи тантанавӣ баргузор шуд. Дар ҷамънома иброд гардид, ки дар даври аввал бештар аз 230 нафар хонанда аз шаҳри Хоруғ ва ноҳияҳои виллоят ба

истироҳатгоҳҳои «Шабдез»-и ноҳияи Роштқалъа ва «Саодат»-и ноҳияи Шугнон сафарбар карда шуданд. Таъкид гардид, ки фароҳам намунаи шароити хуби таҳсил ва истироҳат барои насли наврасон дар сарҳади сиёсати маорифпарваронии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон қарор дорад. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пайнаста барои қудакон ва насли наврасон мусонди фароҳам меорад, то насли наврасон дар рӯҳияи ватандӯстӣ ба воя расанд.

ИМСОЛ ДАР ИСТИРОҲАТГОҲИ «ДУРАҲШОН» 260 НАҒАР ҚУДАКОНУ НАВРАСОН ФАРОҒАТ МЕНАМОЯНД

Дар бастӣ якуми истироҳатгоҳи «Дурахшон»-и ноҳияи Файзобод 130 нафар қудакону наврасон ба фароғат фаро гирифта шуданд, ки қисме аз онҳо қудакони یتим мебошанд.

Директори истироҳатгоҳи «Дурахшон» Маҳмадшариф Раҳмонов иброд намуна, ки бо дастгирии Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияи Файзобод дар истироҳатгоҳ бектарини шароити муҳимӣ гардидааст. «Имсол истироҳатгоҳ дар ду баст ғайлият намуна, дар он 260 нафар қудакону наврасон истироҳат менамоёнд. Дар истироҳатгоҳ қудакону наврасон аз рӯи барномаи шӯбҳои маорифи ноҳия бо машғулияти ғайришаҳрӣ фароғат ва сайёҳӣ фаро гирифта шуд, бо ҷор вақт хӯрок таъмин хастанд», - иброд дошт.

Истироҳатгоҳи «Дурахшон» дар деҳаи Дурахшон Ҷамоати деҳоти Ҷашмасори ноҳияи Файзобод ҷойгир буда, дорони халли шиноварӣ, ҳаётгоҳи қушод, ошхона ва майдончаи варзишӣ мебошад.

Имсол бо дастгирии Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияи Файзобод дар истироҳатгоҳи «Дурах-

шон» майдончаи нави қарашӣ ва майдончаҳои бошӣ теннисӣ рӯйишӣ сохта, ба истироҳат дола шуданд. Ҳамзамон, масъулини идорони маорифи ноҳияи Файзобод дар асоси қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ташкили истироҳати тобистонӣ қудакон ва наврасон дар соли 2025» дар назди муассисаҳои таълимӣ бо иштироки 1300 нафар қудакон лағерҳои солғимгардонӣ ташкил намуна. Зияда аз 30 нафар фарзандони омузгорон ба истироҳатгоҳи «Файзи истиклол» ҷалб гардидаанд.

ДАР ИСТИРОҲАТГОҲИ ОМУЗИШИИ «ИСТИҚЛОЛ» ТАЪЛИЛИ ТОБИСТОНИИ ХОНАНДАҒОН ХОТИРМОН МЕГУЗАРАД

Рӯҳбарияти Донишгоҳи давлатии Қулоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ бо рағбати истироҳату машғулияти хонандагон дар истироҳатгоҳи омузишии «Истиқлол»-и назди донишгоҳи шинос шуд.

Зимни шиносӣ иброд шуд, ки тарбияи насли наврасон дар рӯҳияи ватандӯстӣ ва ҳаётшиносӣ мисли аз ҳаётрому ағустини ба арзишҳои ғайришаҳрӣ аз

муҳимтарини вазифаҳои сиёсати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад. Ҳукумати мамлакат дар дорони ин ҳадаф ба ташкили истироҳатгоҳҳои тобистонӣ барои қудакон муҳимӣ солғиму созанда ва шароити мусонди таълиму тарбияро фароҳам меорад.

Истироҳатгоҳи омузишии «Истиқлол»-и назди намунаи рағбати таълиқи ин сиёсати ҳаётшиносӣ дола мебошад. Ин иқдом ҳар сол аз ҷониби рӯҳбарияти донишгоҳ бо дарки масъулияти баъда ба ағустини ба сиёсати маорифпарваронии Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон амали мегардад.

Еловар мешавем, ки дар ин истироҳатгоҳ аз моҳи июл то август наврасон дар се баст, дар ҳар баст 50 нафар, ба истироҳату фароғат фаро гирифта мешаванд.

ДАР «ҶИЛДАРҶА»-И ҶАМОАТИ ДЕҲОТИ САРАЗМ 300 НАҒАР ХОНАНДАҒОН БА ИСТИРОҲАТ ФАРО ГИРИҒТА МЕШАВАНД

Дар фароғатгоҳи иттифоқи касабан соҳони маорифи шаҳри Панҷакент, ки дар маъни ҳушубу ҳавони «Ҷилдарҷа»-и Ҷамоати деҳоти Саразм воқеа аст, 100 нафар хонанда ба истироҳат фаро гирифта шуданд.

Таъри иттилоъ дола шуд, дар даври таълиқи тобистонӣ дар се набаит дар «Ҷилдарҷа» 300 нафар хонанда ба истироҳат фаро гирифта мешаванд.

Бола гуфт, ки имсол бо дастгирии Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии шаҳри Панҷакент, шӯбҳои маориф ва иттифоқи касабан соҳа дар ин ма-

ҳа барои истироҳати хонандагон ҳамаи шароити зарурӣ муҳимӣ шудааст. Истироҳатқудаконҳои рӯзе ҷор маорифа бо хӯроки серғиму таъмин буда, дар ҳаётгоҳи бароҳа истироҳат менамоёнд.

Майдончаи варзишӣ, ҳалли шиноварӣ низ дар иштироки хо-

нандагон буда, онҳо табиқи реча бо роҳнамои мураббӣҳо ба мусобақаҳои варзишӣ, шешғонӣ, расмакӣ, мутолиаи адабиёти баъда ба ҳаётрому шашмакӯзи машғул мешаванд. Ватанӣ саломатии онҳо эри назорати дустур қарор дорад.

ДАР ШАҲРИ НОРАҚ 5215 НАҒАР ҚУДАКОНУ НАВРАСОН БА ИСТИРОҲАТГОҲО ҶАЛБ ҚАРДА МЕШАВАНД

Имсол дар истироҳатгоҳҳои тобистонӣ шаҳри Норақ 5215 нафар қудакону наврасон ба истироҳат ҷалб мегардианд. То ағустини моҳи июл дар истироҳатгоҳҳои назди маҳаллаҳои 2260 нафар ба истироҳат фаро гирифта шуданд.

Мувофиқи нақша, дар назди муассисаҳои томакбаӣ 2220 нафар, дар назди маҳаллаҳои зертобен шӯбҳои маориф 1490 нафар, дар назди маҳаллаҳои варзишӣ 970 нафар ва дар

истироҳатгоҳҳои беруншаҳрӣ 535 нафар ба истироҳати тобистонӣ ҷалб мегардианд.

Таъри директори истироҳатгоҳи «Оғтоба»-и шаҳри Норақ Тоғиғул Бобова иброд намуна, дар асоси қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ташкили истироҳати тобистонӣ қудакон ва наврасон дар соли 2025» ва бо дастгирии Шурои иттифоқи касабан виллоятӣ Халқон истироҳатгоҳи беруншаҳрӣ «Оғтоба» ба ғайлият оғоз намуна, ки дар бастӣ якуми он 90 нафар қудакону наврасон аз

шаҳри ноҳияҳои виллоят ба истироҳат фаро гирифта шуданд.

Соли равон истироҳатгоҳ дар се баст ғайлият намуна, мувофиқи нақшаи пешбинишуда, зида аз 300 нафар қудакону наврасон ба истироҳат ҷалб мегардианд. Дар бастӣ аввал қудакону наврасон یتиму бекарор аз онлаҳон қамбоғот, хонандагон қамбоғотнок ва фарзандони қорини соҳони ҳушубу дар ҳамакӯри бо масъулини иттифоқи касабан виллоятӣ Халқон ба истироҳат ҷалб гардидаанд. Онҳо бо се вақт хӯроки гарм таъмин буда,

истироҳати бофароғат доранд.

Сармурабӣ истироҳатгоҳи «Оғтоба» Аҳмадҷон Муҳаммадӣ иброд дошт, ки барои ҳушубу хотирмон гузаштани истироҳати тобистонӣ қудакону наврасон, мураббӣи ғайр аз машғулияти варзишӣ, аз қабилӣ оббозӣ, шашмакӯзи шогом, футбол, вақеа ба теннис рӯйи миғи, ғайри, «қориниҳои ҳушубуи адаби, ба мисли «Шоми байғирак», омушони «Ҳоҷирҷабон» ва ҳалли сурғиму дар вақти Ватан-Моҳар доир намуна, хотири истироҳатқудаконҳои болаҳа месозанд.

Мураббӣи ва муассаддинӣ истироҳатгоҳи «Оғтоба» мақсади ҳушубанд, ки қудакону наврасон дар таълиқи тобистонӣ бо як ҳалли таассуроти неку фароҳамшудани ба ҳона, назди воқеаҳои бағарданд.

Дар бастӣ аввали истироҳатгоҳи «Оғтоба» 10 нафар ғайлини дари шаҳри омушони «Фурӯги субҳи доноӣ қабил» ҷалб гардидаанд, ки онҳо дар баробари истироҳати бофароғат намуна, барои дар даври виллоятӣ омушони иштироки намунаи омадагони ҷилдӣ дола истодаанд.

ҲОМИИ
ОМУЗТОР

Муассис:
Иттифоқи касабан қорини маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

e-mail: kasaba_tj@mail.ru

САРМУҲАҶҶИР
Э. Ҳушбаҳт

Телефонҳо:
238- 55-91 - сармуҳаҷҷир
238- 55-82 - раёсати қадҳро
238- 55-84 - ҳифзи меҳнат
238-55-85 - раёсати молия
Рақами интернет:
(+992)887-00-55-58

ҲАЙАТИ
МУШОВАРА:

З. Ноқоҷола
М. Шарғиғида
М. Сомоғола
С. Шогушфарон
Н. Ҷураева

ҲАЙАТИ ТАҲРИРИЯ: М. Қурбонов, Қ. Раҳмонов, Ф. Бурғиғида

Моҳнома 31 октябри соли 2012 таъри рақими 0032/ ра дар Вазорати фароғати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нов сабти ном шудааст.

Моҳнома ба хотири ҳушубандӣ мақсади неки ҷол мекунад, ки метавонад ба муваффиқ қамбоғот наборад ва масъулияти ба ғайи нағирад.

Дар ҶДММ «Мета-принт» (ҶФ) ба ғайи 38 ҷа ба ғайи рақамдаст. Адаби ниср: 0000

Нижони моҳнома:
шаҳри Душанбе, ҳаёбони
Неғмат Қарабон-17, гузаргоҳи 1.

ҲОМИИ
ОМУЗТОР